

*Kaj je tako visokega,
da bi ne smela tja?
Nič ni tako globokega,
da bi ne htela tja.*

*Šla bi naravnost do Boga,
da pot do njega znaš,
šla materi bi v dno srca —
pa to srce imaš!*

*Le pojdi! — Ta vabljiva pot,
ki gre iz kraja v kraj,
če te odvede nam odtod,
privede te nazaj.*

*Saj sama veš najbolje to,
da je najslaje ti,
če tvoje potopi oko
se materi v oči.*

*Vratu ovije roka se,
in lice se smehlja:
ljubezen le globoka se
tako ljubó igra.*

E. Gangl.

Spoštuj prirodo!

Spisal Lud. Potočnik.

em, mladi bralec, da rad poslušáš lepe povesti, in zato ti hočem napraviti veselje in ti povedati povesti, lepe in vesele, tako da se jih ne boš mogel naveličati. Toda če hočeva slišati te povesti, ne smeva ostati doma, ampak morava iti ven v prirodo, polno življenja.

Šole prost dan je, in nebo je jasno kot ribje oko.

Na njem se kot čisto zlato sveti žarko solnce . . . Jutro je . . . Trava vstaja, in cvetice odpirajo svoja zaspana očesca ter se umivajo v biserni rosi, da bi jih ne bilo sram pred solncem.

Krave in teličke v hlevu so že vstale in čakajo, kdaj se odpro vrata, da pojdejo na pašo.

Kos s sirom namazanega kruha in požirek mrzle studenčnice je najin zajtrk. Zdaj pa palico v roko in hajdi z živino tjakaj v reber zeleno!

Vas je za hrbtom, in polje se razprostira pred nama . . . Lahna jutranja sapica pihlja, in gosto žito se ziblje in maje kakor bi se hotelo v pozdrav priklanjati zlatemu solncu.

Nad poljem žrvkoli visoko v zraku škrjanček. Mika naju zvedeti, kakšna je njegova pesem. Poslušaj in čuj:

„Smukov Tine predolgo spi,
s kravami na pašo prekasno hiti,
da šolo zamudi.

Nič prida ni, nič prida ni.*

Ko škranček konča to pesemco, prične drugo o pridnem Tončku:

„Tonček pa tak ni!
Komaj sonce vzhaja,
Tonček že vstaja,
krave napase
in v šolo hiti, hiti.“

In tako bo pel škranček ves dan . . .

Dospela sva na pašnik. Živina si izbere vsaka svoj delež in se pridno pase; midva pa odpriva oči in ušesa, da vidiva in slišiva, kaj se godi v prirodi!

Okroginokrog se glase v grmovju ptice in prepevajo kakor bi hotele prekositi druga drugo. Slavec poje prvi glas, in drugi pevci mu pomagajo: kos žvižga, ščinkovec ščrčinka, vrana trobi in žolna tolče na boben. Vsa priroda posluša zamaknjeno, grmovje si tiho pošepetava z listi, in vrhovi bližnjih dreves pa se veličastno pripogibljejo — pevcem v priznanje.

In glej! Godba je zbudila ves mladi krilati svet!

Tam se je prizibal pisan metuljček, tu je pribrenčal čmrl, tam zopet prišumela čebela, in tako so bili kmalu zbrani vsi krilati pritlikavci, in livada je veselo oživila. Plesali in vrteli so se kakor za stavo. Kadar se je kateri plesalec utrudil, pa je sedel na kako cvetico, ki ga je gostoljubno sprejela v svoje naročje. Tu se je oddahnil in se pokrepčal s sladkim cvetičnim sokom, potem pa šel zopet na ples; godci pa so godli brez konca in kraja, in črez gozd in črez plan se je razlegalo:

„Ko zlato jutro zažari,
se pesem naša oglasi,
da veselo
svoje delo
vsak opravljat brž hiti.
Naše pesmi up budijo,
žalost temno prepodijo,
kjer nedolžnost je doma.
Naših pesmi pa ne čuje,
kdor prirode ne spoštuje,
kdor je krutega srca.“

Zdajci pa pride mimo deček, ki tudi žene živino na pašo, in kakor bi odrezal, je vse utihnilo, in tudi plesalci so se hipoma poskrili med cvetje. Neki metuljček je sedel prav čisto blizu naju na kukavičjo rožo. Nežno jo pogladi s svojimi mehкими tipalnicami ter ji začne nekaj pripovedovati. Radovedna sva, kaj ji pripoveduje. Nagniva se bliže in poslušajva!

Metuljčkova povest.

»Ali poznaš tega dečka, ki je gnal zdaj tod mimo krave na pašo?«
vpraša metulj kukavičjo rožo.

»Ne, nisem ga še videla.«

»Jako hudoben deček je to. Pravijo mu Smukov Tine. Varuj in ogiblji se ga, če ti je drago življenje. Le poslušaj!

Včera j smo obhajali tam na trati zunaj vasi svoje ženitovanje. Bilo je prav prijetno in veselo. Svetlo solnce je ves dan gorko sijalo, in komarji, muhe, ose, čebele, brencelji, čmrli in sršeni so nam godli take poskočnice, da smo se vrteli venomer vedno naprej. Da bi slavnost povzdignili še bolj, se oglasi tovariš citronček k besedi. Ko se je hrup malo polegel, je povzdignil glas ter začel govoriti tako-le:

Dragi tovariši!

Slaven dan obhajamo danes; dan, ki si ga z zlatimi črkami zapišemo v spomin, dan svoje združitve. In vprašam vas, katera moč nas je sklicala, da smo se te slavnosti udeležili vsi metulji v tako velikem številu? Ali ni bil to čut potrebe po združitvi? Da, dragi moji! Želja združitve nas je prignala iz vseh krajev naše cvetne livade sem na ta prostor, da sklenemo vez, ki nas bo družila in podpirala, da ne omagamo v boju za obstanek. Mnogo imamo sovražnikov, ki bi nas radi zatrli, in če smo združeni, se jim lahko uspešno ustavljamo. Važnost naše združitve pa ve ceniti tudi naša dobra mati priroda, ki nam je za ta dan preskrbela tako bogato pogrnjeno mizo, in vem, da govorim iz srca vsem tukaj prisotnim, če vas pozivljem, da zakličimo na čast naši združitvi in v zahvalo materi prirodi trikratni živio!

In razlegnil se je po vsi livadi trikratni živio, da so glasovi odmevali gor do neba. Tedaj pa so godci zaigrali »Pobratimijo«, in iz vseh grl je ubrano zadonelo:

„Naj čuje zemlja in nebo,
kar dan's pobratimi pojo,
naj se od ust do ust razlega,
kar tu med nami vsak prisega:
Da srce zvesto kakor zdaj
ostalo bode vekomaj!“

Toda gotovo smo peli to pesem preglasno, ker še nismo dopeli zadnjih besedi, ko zaslišimo glas: »Bežite, bežite, nevarnost!« Ozrl sem se in sem zagledal dečka hudobnih oči, ki je kakor maček na svoj plen planil po nas ter nas začel biti. Njegovi udarci so padali s tako silo, da je mnogo mojih tovarišev pobil do smrti, druge pa tako omamil, da niso mogli takoj odfrčati. Tudi jaz sem mu komaj ušel. Od daleč sem potem skrivaj gledal, kaj se zgodi z mojimi tovariši. In tedaj sem videl, kako je hudobnež še živim metuljem trgal perutnice ter se z nekim peklenskim veseljem radoval nad trpljenjem ubogih živalc, ki so zdihovale in se zvijale od bolečin in niso mogle ne umreti ne živeti.

Njih zdihovanje je slišal petelin, ki se je blizu tam izprehajal s svojimi kokošmi. Zasmilile so se mu trpeče živalce in privedel je svojo družino, da jih je pozobala in jih rešila trpljenja. In oni kruti, brezsrčni deček je šel ravnokar zopet mimo, in zato smo se poskrili, da bi nas hudobnež spet ne zapazil.

»Pa se ga morajo gotovo tudi ptičice bati, ker so tudi one kar hipoma utihnile; morebiti je tudi že njim kaj hudega storil,« pravi kukavičja roža.

»Gotovo,« potrdi metuljček, »toda vsakega hudodelca dohiti na svetu pravična kazen.«

(Dalje.)